SUOMEN ILMASTOPANEELI

Asia: HE 44/2025 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuloverolain 46 ja 55 §:n muuttamisesta. Valtiovarainvaliokunnan verojaosto, 22.5.2025.

Suomen ilmastopaneeli
Jyri Seppälä, Raisa Mäkipää, Anni Toiviainen

Taustaa

Hallituksen esityksessä ehdotetaan pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisia muutoksia tuloverolain metsävähennystä koskeviin säännöksiin (46 § ja 55 §). Esityksen mukaan jatkossa metsävähennys olisi enintään 75 prosenttia verovelvollisen metsävähennykseen oikeuttavasta metsästä verovuonna saaman veronalaisen metsätalouden pääomatulon määrästä. Esityksessä ehdotetaan siis metsävähennyksen korottamista 15 prosenttiyksiköllä nykyisestä 60 prosentista. Lisäksi metsävähennyksen enimmäismäärä olisi 75 prosenttia metsäkiinteistöjen yhteenlasketuista hankintamenoista.

Suomen ilmastopaneeli kiittää mahdollisuudesta lausua tuloverolain metsävähennystä koskeviin säännöksiin (46 § ja 55 §) esitetyistä muutoksista.

Suomen ilmastopaneelin näkemykset

Ilmastopaneeli pitää valmistelun jatkamisen edellytyksenä esityksen ilmasto- ja luontovaikutuksen perusteellista arviointia. Sen pohjalta on myös tarvetta täydentää esityksen talousvaikutusarviointia maankäyttösektorin EU-ilmastovoiteiden laiminlyönnin taloudellisilla riskeillä.

Ilmastopaneeli yhtyy esitystekstin arvioon siitä, että metsävähennyksen kasvattaminen voi kannustaa hakkuiden määrän lisäämiseen. Ilmastopaneeli katsoo, ettei tämänkaltainen kannustin ole perusteltu tilanteessa, jossa maankäyttösektorin ilmastovelvoitteiden ja kansallisen hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen edellyttäisi pikemminkin hakkuumäärien maltillistumista. Ilmastopaneelin tuoreen arvion[1] mukaan viime vuosina toteutuneella hakkuutasolla (noin 73 milj. m^3 / vuosi) Suomi jäisi vuoden 2030 LULUCF-velvoitteestaan enimmillään jopa 46 Mt CO_2-ekv. alijäämällä. Hakkuumäärien pienentyminen on olennaisessa roolissa myös kansallisen hiilineutraaliustavoitteen 2035 saavuttamisessa: Ilmastopaneeli on arvioinut[2], että hiilineutraaliustavoitteen edellyttämä maankäyttösektorin nielukehitys olisi saavutettavissa noin 64 milj. m^3 vuosihakkuilla, mikäli metsien kasvun lisäämisessä ja muissa eri sektorien ilmastotoimissa onnistutaan etenemään paneelin esittämällä tavalla.

Korkeammat vuosittaiset hakkuumäärät vaikeuttavat ilmastotavoitteiden saavuttamista entisestään, joten Ilmastopaneeli suhtautuu kriittisesti metsävähennyksen korottamiseen, jonka hallituksen

[1] Seppälä, J., Ahlvik, L., Lehtonen, A., Leino, M., Mosley, F., Mäkipää, R., Ollikainen, M., Salo, M., Soimakallio, S., Toiviainen, A., Vesa, S., Vikfors, S. 2025. Arvio Suomen maankäyttösektorin tilanteesta – Tarkastelussa EU:n LULUCF-velvoitekaudet 2021–2025 ja 2026–2030. Suomen ilmastopaneelin raportti 1/2025.

[2] Suomen ilmastopaneeli 2025. Suomen hiilineutraaliuspolku – Arvio hiilineutraaliuden saavuttamisesta ja sen keinoista. Suomen ilmastopaneelin julkaisuja 1/2025.

esityksessäkin todetaan kannustavan hakkuiden lisäämiseen. Metsäsektorin kasvua tulisi ohjata hakkuiden lisäämisen sijaan korkeamman lisäarvon tuottamiseen.

Suomen EU-velvoitteiden ja hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen edellyttää politiikkajohdonmukaisuutta, ja esitettyä tuloverolain muutosta voidaan pitää periaatteen kanssa ristiriitaisena. Suomen ilmastopaneelin arvion mukaan Suomi on tekemässä noin 110 Mt CO_2-ekv. edestä alijäämää maankäyttösektorin ensimmäisellä velvoitekaudella 2021–2025. EU tulee edellyttämään Suomelta suunnitelmaa tilanteen korjaamiseksi mahdollisesti jo tänä vuonna. Korjaustoimisuunnitelman laatimista ei helpota se, että korjaavien toimien sijasta ollaan toteuttamassa lausuttavan esityksen mukaista tuloverolain muutosta. EU-velvoitteiden laiminlyöntiin liittyy taloudellisia riskejä.

Esityksen vaikutuksia hakkuumääriin ja metsien hiilinielukehitykseen tulisi arvioida tarkemmin, jotta voidaan varmistaa, että verotukselliset muutokset ovat linjassa Suomen ilmastotavoitteiden kanssa. Nykyisessä esityksessä vaikutusarvio talousvaikutuksineen on liian suppea, ja Suomen ilmastopaneeli pitääkin esityksen hyväksymisen edellytyksenä ilmasto-, luonto- ja talousvaikutusten kattavaa arviointia.